

Sygn. akt III Ca 10/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w G. III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Leszek Dąbek

Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion - Hajduk

Sędzia Sądu Rejonowego (del.) Patrycja Reichel

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2019 r. w G.

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. (1)

przeciwko (...) Zakładowi (...) na (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 19 września 2018 r., sygn. akt II C 1721/18

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sędzia (del.) Patrycja Reichel Sędzia Leszek Dąbek Sędzia Magdalena Balion – Hajduk

Sygn. akt III Ca 10/19

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. w wyroku z dnia 19 09 2018r. uwzględnił

w całości powództwo M. K. (2) przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 72.072zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 09 2016r. oraz orzekł

o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia przywołał regulację art. 805 § 1 i 2 k.c., art. 808 § 1 zd. 1 k.c., art. 829 § 1 pkt 2 k.c. oraz postanowienia umowy ubezpieczenia zawartej przez strony i męża powódki w ramach Dodatkowego Grupowego (...). Następnie dokonał wykładni postanowień umowy, w tym postanowień zawartych w § 16 pkt 3 ppkt a OWU. W jej ramach odniósł się do wskazanych w uzasadnieniu regulacji ustawy z dnia 20 06 1997r. – Prawo o ruchu drogowym

i przyjął, że pod wskazane powyżej postanowienia OWU (wyłączające odpowiedzialność pozwanej) - w szczególności pod zawarte w nich sformułowanie „nie mający uprawnień do prowadzenia danego pojazdu” – nie podpada sytuacja zatrzymania mężowi powódki prawa jazdy, gdyż „zawarta przez strony umowa ubezpieczenia wyłącza odpowiedzialność pozwanej wyłącznie w sytuacji, gdy kierujący pojazdem

nie posiadał uprawnień do tego, bowiem została wydana do jego osoby decyzja administracyjna starosty o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdem danej kategorii, czy też w ogóle nie zostało mu uprawnienie do kierowania pojazdami”. Stwierdził, że mąż powódki w chwili zdarzenia posiadał uprawnienia do kierowania pojazdami kategorii A i B i nie została wydana decyzja administracyjna właściwego organu o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami. Ocenił, że w tych okolicznościach nie doszło do wyłączenia odpowiedzialności pozwanej za skutki jego śmierci i uznał, że „powództwo podlegało uwzględnieniu, jako zasadne”.

O należnych powódce odsetkach za opóźnienie się pozwanej w spełnieniu dochodzonego świadczenia orzekł w oparciu o regulacje: art. 481 k.c. i art. 817 k.c.,

a o kosztach procesu stosując regulację art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyła pozwana (...) Zakład (...) na Życie w W., która wnosila o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania. Zarzuciła, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo materialne, poprzez błędną wykładnię art. 805 § 2 ust. 2 k.c. w związku art. 12 a ustawy o działalności ubezpieczeniowej (tekst jednolity Dz.U. z 2003r. nr 124, poz. 1151) i z postanowieniami § 14 pkt 3 ppkt a Ogólnych Warunków Dodatkowego Grupowego (...) na Wypadek Śmierci Ubezpieczonego Spowodowanej Wypadkiem Komunikacyjnym oraz § 16 pkt 3 ppkt a tych Warunków, poprzez przyjęcie przez Sąd, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność za zgon męża powódki, pomimo jednoznacznego wyłączenia odpowiedzialności pozwanej w OWU.

Zarzucała także, że istnieje sprzeczność pomiędzy istotnymi ustaleniami Sądu a treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez de facto nie uwzględnienia

przy wyrokowaniu dokumentów zgromadzonych w sprawie, tj. decyzji administracyjnej z dnia 22 06 2016r. o zatrzymaniu dokumentu prawa jazdy z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej liczby punktów otrzymanych za naruszenie przepisów prawa drogowego oraz zaświadczenia Prezydenta Miasta G. z dnia 7 09 2016r. nr kor.UM. (...). 2016 i przyjęcia wbrew temu dokumentowi, że zmarły S. K. w dacie zgonu posiadał uprawnienia do prowadzenia pojazdu i mógł poruszać się zgodnie

z prawem pojazdem silnikowym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenie powódki,

lecz ostatecznie wadliwie rozpoznał sprawę.

Zgodnie z postanowieniami § 16 pkt 3 ppkt a Ogólnych Warunków Dodatkowego Grupowego (...) na Wypadek Śmierci Małżonka Spowodowanej Nieszczęśliwym wypadkiem pozwana nie ponosi odpowiedzialność

za skutki nieszczęśliwego wypadku „w wyniku wypadku komunikacyjnego, gdy małżonek prowadził pojazd nie mając uprawnień określonych w stosownych przepisach prawa do prowadzenia danego pojazdu... o ile okoliczności, o których mowa... miały wpływ na zajście zdarzenia”.

A contrario w świetle tych postanowień odpowiedzialność pozwanej nie jest wyłączona w dwóch sytuacjach, gdy:

a) małżonek prowadząc pojazd miał określone w stosownych przepisach prawa uprawnienia do jego prowadzenia,

b) nie miał takich uprawnień, lecz nie miało to wpływu na zajście zdarzenia.

W OWU nie sprecyzowano bliżej, co należy rozumieć po pojęciem nie posiadania przez małżonka uprawnień określonych w stosownych przepisach prawa do prowadzenia pojazdu, stąd też Sąd Rejonowy słusznie uznał, że na potrzeby rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie należy dokonać ich wykładni w kontekście uregulowań zawartych w ustawie z dnia 20 06 1997r. - Prawo o ruchu drogowym (w brzmieniu obowiązującym w chwili wypadku męża powódki), w której uprawnienia te były przewidziane.

Dokonując wykładni należało jednak wziąć pod uwagę, że w powyższych postanowieniach posłużono się określeniami „prowadził pojazd” i „do prowadzenia danego pojazdu”.

Ich użycie wskazuje bowiem na to, że chodzi o brak uprawnień do prowadzenia pojazdu w chwili zdarzenia i co za tym idzie obejmuje swym zakresem nie tylko – jak przyjął Sąd Rejonowy – sytuacje: ich nie nabycia przez kierującego pojazdem,

czy też ich późniejszej utraty, a więc generalnego braku uprawnień do prowadzenia pojazdu, **ale także sytuację, kiedy kierujący pojazdem był ich czasowo pozbawiony.**

Do tych ostatnich należy niewątpliwie zaliczyć zatrzymanie prawa jazdy

(art. 135 - Prawa o ruchu drogowym), gdyż na skutek zastosowania tej instytucji prawa dochodzi do natychmiastowego wyeliminowania z ruchu drogowego jego posiadacza.

W obecnym stanie sprawy sprawie bezspornym jest, że małżonek powódki

w chwili wypadku miał zatrzymane prawo jazdy, wobec czego w rozumieniu omawianych postanowień OWU prowadził on pojazd nie mając uprawnień określonych w stosownych przepisach prawa do prowadzenia kierowanego przez niego wówczas pojazdu mechanicznego.

Zgodnie ze tymi postanowieniami samo w sobie nie wyłącza to jednak odpowiedzialności pozwanej, gdyż dodatkowo koniecznym jest wykazanie przez nią,

że brak uprawnień miał wpływ na „zajście zdarzenia” tj. zaistnienia wypadku drogowego.

Zgłoszone na tę okoliczność wnioski dowodowe zostały przez Sąd Rejonowy oddalone, przez co w materiale sprawy brak jest wiarygodnych informacji pozwalających poczynić w tym zakresie stosowne ustalenia.

Jest to równoznaczne z nierozpoznaniami przez niego istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c., a to z mocy zawartej w nim regulacji prowadziło do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji

do ponownego rozpoznania.

Reasumując wyrok jest wadliwy i dlatego apelację pozwanej jako uzasadnioną uwzględniono orzekając jak w sentencji w oparciu o regulację art. 386 § 4 k.p.c.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy uwzględni zawartą powyżej ocenę prawną oraz zmieni wydane przez siebie postanowienia o oddaleniu wniosków dowodowych dotyczących przyczyn oraz przebiegu spornego wypadku drogowego

i zaoferowane mu dowody dopuści a następnie przeprowadzi.

Orzekając ponownie w sprawie poczyni w tym zakresie stosowne szczegółowe ustalenia, a w motywach orzeczenia dokona oceny prawnej tego zagadnienia.

Sędzia (del) Patrycja Reichel Sędzia Leszek Dąbek Sędzia Magdalena Balion – Hajduk